

USA, Chicago

Únor v České škole TGM

Kristýna Horáčková

Také v únoru byl v TGM poměrně klid, věnovali jsme se především plánování kulturních akcí, kterých bude od března až do konce školního roku víc než dost. Ačkoliv škola samotná akcemi zatím nepřekypovala, o to aktivnější jsme byli v online světě. Ve čtvrtek 15. února jsem uspořádala ve spolupráci se zástupci MŠMT webinář na téma *Průvodce povinnou školní docházkou žáka v zahraničí*. Přednášející pan Svatopluk Pohořelý a paní Michaela Burdková celé dvě hodiny seznamovali zúčastněné s novou metodikou MŠMT a trpělivě odpovídali na velké množství dotazů. Na webinář se zaregistrovalo rekordních 95 zájemců a byl hodnocen velice pozitivně. V úterý 20. 2. proběhlo také první online setkání studentů VU3V (Virtuální univerzity třetího věku), konkrétně z kurzu *Genealogie – hledáme své předky*. Studiu se všichni zúčastnění věnují individuálně, ale jednou za měsíc mají možnost se společně online setkat a diskutovat nad zhlédnutými videi a svými poznámkami. Poslední únorovou online aktivitou byl workshop pro učitele – *Tipy a triky, jak vyučovat konkrétní gramatické jevy v kurzech češtiny pro dospělé*. Zaregistrovalo se na něj 21 zájemců a společně jsme se věnovali výuce pádů.

Každou sobotu v naší škole probíhá také prodej českého pečiva a zákusků, které na objednávku peče rodina jednoho z našich žáků. Ostatní rodiče si velmi rádi objednávají čerstvé domácí rohlíky, koláče či chleba, aktuálně je velmi lákají i vynikající větrníky či koňakové špičky. Výtěžek z prodeje je určen na velký letní projekt, který připravujeme – revitalizaci školní zahrady.

Velkou radost nám také udělalo vítězství či skvělé umístění našich žáků v překladatelské soutěži, kterou organizuje Česká škola bez hranic – *Česky rozumím, mluvím, čtu, píšu a překládám!* V rámci této soutěže žáci překládali do angličtiny úryvky z knih českých spisovatelů. Úspěchy našich dětí si zasloužily malou oslavu, kterou jsme pro ně rádi uspořádali.

Ukázka nabídky sobotního pekařského občůdku

Online setkání studentů VU3V

Oslava úspěchů našich žáků v překladatelské soutěži

Chorvatsko, Daruvar, Hrubečno Pole

Čtení tě mění

Ilona Kirchnerová, Tereza Vlček Klímová

Možná se to na první pohled nezdá, ale číst nahlas není tak jednoduchá disciplína. A číst nahlas v cizím jazyce nebo v jazyce, který není pro člověk tím majoritním, je dvojnásob obtížné. A když se k tomu ještě přidá požadavek na přednes a čtení s porozuměním, máme tady soutěž, která má v krajanské menšině v Chorvatsku několikaletou tradici a kterou se nepodařilo přerušit ani covidu.

Účastníci soutěže **Čtení tě mění** si vyberou úryvek z knihy v češtině, kterou mají rádi, nebo kterou právě čtou a poté, co řeknou něco málo o sobě a o knize, kterou si vybrali, přečtou z ní úryvek. Odborná porota hodnotí nejen úroveň znalosti českého jazyka, schopnosti v něm číst, ale také celkové vystupování a prezentování se. Soutěž probíhá v několika kategoriích – 3. a 4. třídy, 5. a 6. třídy, 7. a 8. třídy a střední školy, to vše ve všech modelech výuky, tedy A, B i C.

Letošní **Čtení tě mění** proběhlo nejprve na úrovni základních škol a my s kolegyní **Terezou Vlček Klímovou** jsme měly tu čest zasednou 5. 2. v porotě na ZŠ Jana Amose Komenského v Daruvaru. Klání to bylo skutečně vyrovnané a vybrat postupující nebylo lehké.

Hostitelské role pro celostátní kolo se následně 13. 2. skvěle ujala **Osnovna škola Ivana Nepomuka Jemeršića**, ve které se vyučuje český jazyk modelem C, a hlavně učitelka českého jazyka **Manuela Iveković**, která připravila perfektní zázemí a občerstvení pro účastníky i porotu, vše s knižní tematikou a také další aktivity mezi nimiž vynikal zejména foto koutek. Letošní ročník přinesl také několik dalších novinek. V první řadě to byla nová soutěžní kategorie, a to tvorba **Lapbooku**, se kterou studenty seznámila **Tereza Vlček Klímová**. Hned napoprvé se sešlo lapbooků požehnaně a rozhodně bylo z čeho vybírat a myslím, že tato disciplína bude mezi dětmi stále oblíbenější. Letos jsme také zaznamenali dva soutěžící z druhé třídy, za což jim patří obdivný potlesk, neboť se čtení zhostili se ctí a s nadšením.

Těším se s Terezou na další ročník soutěže a vězte, že čtení nás všechny rozhodně mění, a to především k lepšímu.

Čtenáři

Lapbooky

Výherci

Chorvatsko, Daruvar

Kvízová liga – léto

Ilona Kirchnerová

Také v dalším čtvrtletí pokračuje naše **Kvízová liga – čtvero ročních období**. Tentokrát jsme si dali sérii otázek s letní tematikou, neboť postupujeme stejně, jako postupuje normální kalendářní rok.

Kvízu na téma léta v **Českém oddělení městské knihovny v Daruvaru** se zúčastnil rekordní počet soutěžních týmů, a to sedm, takže o zábavu a zdravé soupeření nebyla nouze. Jako obvykle se kvíz skládal ze 4 soutěžních kol. V každém kole jsou dvě témata po pěti otázkách, ale někdy se vyskytnou i otázky bonusové. Soutěžilo se v tematických okruzích z oblasti literatury, kultury, historie, geografie i sportu (např. letní olympijské hry, zajímavosti z pláže, Slunce, zmrzlina apod.).

Atmosféra byla jako vždy skvělá a zase se potvrdilo, že nejde o ceny a vítěze, ale o hru a zábavu. Tak mohu spokojeně konstatovat, že se všichni společně těšíme na podzim, který nastane v knihovně zase v dubnu.

Soutěžící týmy

Vítězný tým

Chorvatsko, Daruvar

Česká olympiáda pro radost

Ilona Kirchnerová

Již v prvním roce svého působení u české krajanské komunity v Chorvatsku jsem byla oslovena zástupkyní hejtmána Tanjou Golubićovou Novotnou, jestli bych se nezapojila do akcí probíhajících v rámci *Měsíce mateřského jazyka*. Tehdy jsme poprvé přišly na to, že by možná bylo zajímavé připravit *Olympiádu z českého jazyka* nejen pro děti všech věkových kategorií, ale také pro dospělé. Tím, že člověk trochu povyroste, neztratí přece hravost a soutěživost, mnohdy právě naopak.

Stejně jako v předchozích dvou ročnících, ani letos není prioritou vyhrát, ale zkusit si něco nového, dozvědět se něco zajímavého, a to všechno v českém jazyce. Olympiáda proběhla jako každoročně online, v předchozích dvou ročnících formou Google formuláře, letos poprvé jsme zvolili Google prezentaci. Ta se skrývala pod QR kódem na plakátu akce a účastníci si ji mohli otevřít po dobu dvou dnů, zasoutěžit si klidně s celou rodinou v prostředí domova a následně se rozhodnout, zda pošlou vyplněné odpovědi zpátky na Google disk.

Olympiáda se opět u krajanů setkala s velkým ohlasem a v nejbližší době vyhlásíme také výsledky jak v časopise *Jednota*, tak na Rádiu Daruvar a samozřejmě také za pomoci sociálních sítí. Těšíme se s ostatními organizátory na příští ročník.

Poutač

Chorvatsko, Daruvar

Měsíc mateřského jazyka – Hrajeme si s češtinou

Tereza Vlček Klímová

Je všeobecně známou informací, že 21. únor je známý jako *Mezinárodní den mateřského jazyka*. U nás v Daruvaru však není českému jazyku věnován pouze tento jediný den, ale rovnou celý měsíc únor. Již několikátým rokem je v rámci *Měsíce mateřského jazyka* organizováno spoustu zajímavých akcí pod záštitou Bjelovarsko-bilogorského županství a jeho místohejtmanky Tanji Novotné Golubićové. Proběhla tak například odborná porada pedagogických pracovníků české menšiny, byl zahájen kurz českého jazyka pro začátečníky, děti se svými učiteli měly možnost zhlédnout filmovou pohádku *Krakonošovo tajemství* a dospělí zase komedii Jiřího Vejdělky *Bezva zuby na zásnuby*. Způsobů, jak si připomenout krásu a důležitost našeho mateřského jazyka, bylo zkrátka nespočet, a tak si všichni, ať už malí či velcí, přišli na to své.

Pro děti jsem připravila dvě akce spojené s deskovými hrami. První *Hrajeme si my, přidej se i ty* proběhla v knihovně České základní školy Jana Amose Komenského v Daruvaru. Pro žáky druhého stupně bylo nachystáno spoustu zajímavých her, při jejichž hraní se nejen dobře bavili, ale také procvičovali český jazyk. Největší úspěch měly hry *Dixit*, *Tik Tak Bum* a *Dobble*. Žáci se však nezalekli ani náročnějších jazykových her jako je *Mistr slova* či *Bananagrams*. Logické myšlení a důvtip pak zase prokázali při hře *Černé historky*.

Na další akci, tentokrát ve spolupráci s Lidovou knihovnou a čítárnou Daruvar, s názvem *Hrajeme si s češtinou*, jsme se podílely společně s mojí kolegyní Ilonou Kirchnerovou. Rodiče a děti si mohli vybrat z nabídky dvaceti her různého charakteru od jazykových, přes logické, až po strategické či rodinné. Děti se rozdělily do několika skupin a postupně si zkoušely různé hry. My, učitelky z České republiky, jsme jim nejen rády vysvětlily pravidla a průběh hry, ale také jsme si s nimi zahrály. Opět bodovaly hry *Dixit*, *Tik Tak Bum* a *Dobble*, ale také například hra *Safari Bar*. Nebavily se ale pouze děti, i jejich rodiče na chvíli rádi odhodili starosti všedních dní a ponořili se do tajů her stejně jako jejich malé ratolesti. Obě herní akce byly vskutku vydařené a již teď se těšíme na další společná setkání nad krabicemi deskovek.

Děkuji DZS za poskytnutí některých her

Chorvatsko, Daruvar

Měsíc mateřského jazyka – Slavnostní udělení Ceny Franty Buriana

Tereza Vlček Klímová

Podvečer prvního pátku v únoru se nesl ve slavnostním duchu. V místnostech Svazu Čechů totiž probíhalo slavnostní udělení Ceny Franty Buriana, ocenění Svazu Čechů za dosažené úspěchy v oblasti krajanské literární tvorby a péče o zachování mateřského jazyka Čechů v Chorvatsku. Udělení této literární ceny bylo ustanoveno v roce 1988 k příležitosti stého výročí narození Franty Buriana, zasloužilého krajanského pracovníka, učitele, buditele a básníka – průkopníka krajanské literární tvorby. Cena byla letos udělena již počtvrté (dříve v letech 1988, 1995 a 2008).

Společně s učitelkami Gymnázia Daruvar Tijanou Trbojevičovou a Ivou Brabec Magdičovou jsme byly osloveny předsedkyní Klubu literátů Svazu Čechů, abychom se studenty 3. a 4. ročníku připravily plakáty představující jak osobnost samotného Buriana a jeho cenu, tak i dříve oceněné a současné laureáty.

Abychom se blíže seznámili s osobností Buriana, navštívili jsme Burianovu síň a Knihovnu Franty Buriana v Českém národním domě v Daruvaru, kde jsme se od paní knihovnice dozvěděli mnoho zajímavých a pro naši práci důležitých informací. Poté již studenti pilně pracovali se zdroji, mj. s knihou České stopy v Chorvatsku, a zpracovávali samotné plakáty a prezentaci. Podařilo se jim i velice věrně vystihnout podobizny všech osobností spojených s touto cenou. Plakáty pak tvořily jedinečnou výzdobu a podtrhovaly tak slavnostní atmosféru, jež celý podvečer provázela.

Srbsko, Kruščice, České Selo, Bela Crkva, Vršac

Únor 2024

Alena Havlová

Začátkem února slaví krajané v Srbsku svátek Hromnic. Rodiny přináší svíčku hromničku do kostela, aby jim ji kněz požehnal. Tu pak doma během roku zapalují při příležitostech oslav, ale i v těžkých chvílích. Kněží světlí hromničky v kostelech v Bele Crkvi, Kruščici a Českém Selu.

Masopustní veselice proběhly v několika českých spolcích. Slavilo se v Novém Sadu, Petrovaradinu a již tradičně v Banátu – v Kruščici, Českém Sele i Vršci.

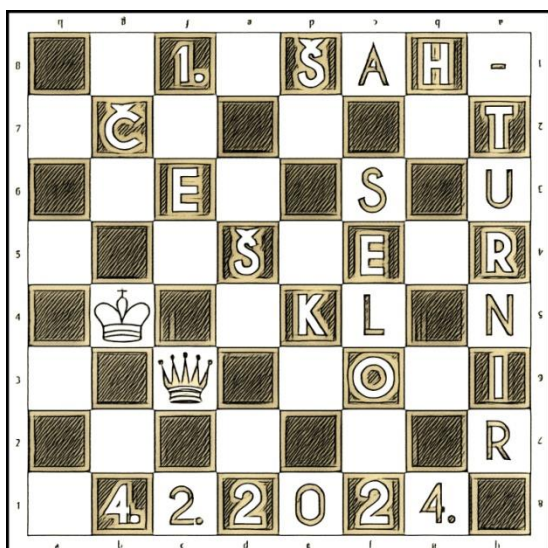
Hromnice v kostelech a Škole Plus

Protože krajané v Srbsku slaví svátek Hromnic, ke kterým neodmyslitelně patří svíčka hromnička, vyrobili jsme si jednu takovou při výuce ve Škole Plus v Bele Crkvi. Není to sice ta „pravá kostelní“, ale jelikož nebyl prostor na výrobu svící na Dušičky ani Vánoce, naskytla se příležitost teď. A k tomu všemu jsme si řekli něco o tradicích lidových i křesťanských a přečetli si několik pranostik. V českých domácnostech najdeme tradiční hromničky – bílé úzké svíčky, které jsou v domácnostech uschovávány na bezpečném místě a zapalovány při významných příležitostech.

Šachový turnaj v Českém Sele (4. února 2024)

Šachy jsou oblíbené jak v České republice, tak v Srbsku. Proto se místní krajané rozhodli uspořádat první amatérský turnaj v šachu v Českém Sele. Turnaje se zúčastnili amatéři i profesionálové, Češi i Srbi. Nechyběla ani česká návštěva z rumunského Gerníku a hosté z velvyslanectví v Bělehradě. Organizátoři měli velkou radost nejen z hojné účasti, ale i z příležitosti setkávání Čechů a jejich přátel z oblasti Banátu i mimo něj. Česká beseda České Selo připravuje pokračování této úspěšné akce (pravděpodobně v červnu tohoto roku).

Žehnání českých domácností

Nejlepší akce jsou ty „od srdce“. Opět jsme mohli prožít skvělý čas s hosty z Moravy. Kněz Lukasz Karpinski s jeho ministranty a hudebníky nás obdarovali společnými chvílemi v kostele, při návštěvách domácností, „u kafe“ i muziky. Krajané se ukázali jako výborní hostitelé – „přišikovali“ kostel i český dům, Kruščíci se linula vůně kotlíkového guláše. Pan farář navštívil krajské domácnosti se svým požehnáním

nejen v Kruščici, ale i Bele Crkvi a Českém Sele. Žehnání českých domácností je významná tradice, kterou místní Češi každoročně dodržují. Většinou tuto službu vykonává místní kněz, ale protože je to několikadenní záležitost, krajané uvítali pomoc z České republiky.

Masopust v Kruščici (11. 2. 2024)

Druhá únorová neděle byla v českých besedách v Kruščici a Bele Crkvi zasvěcena masopustu. Od dopoledne procházela Kruščicí veselá skupina maškar za zpěvu,

tance a rozmařilého poskakování. Před českými staveními čekali řtřdřĩ hostitelé se sladkostmi i rakijĩ. I přes menřĩ ůast mařkar byla akce velmi vydařená. Při odpolednĩm mařkarnĩm bále (maskenbalu) „praskal eský dũm ve řveh“ a místnĩ eři i jejich srbřtĩ přátelé uřĩvali programu pro dětĩ i dospělé.

Maskenbal v Bele Crkvi pro děti i dospělé (11. 2. 2024)

V druhou únorovou neděli slavili masopust i krajané v České besedě Bela Crkva. Nejdříve proběhl maškarní bál s výtvarnou dílnou, kde si děti mohly vyrobit masku či papírovou pinjatu, kterou naplnily bonbóny a během programu pak společně rozbily. Děti byly za své výrobky oceněny sladkostmi, které věnovala Česká národní rada a Česká beseda Bela Crkva. O hudební program se postarali Jaroslav Bodnár a Vacko Stehlík, kteří hráli a zpívali až do pozdních večerních hodin, kdy program pokračoval bálem s „maskýranými“ dospělými. Někteří krajané z Kruščice, Bele Crkve, Vršce i Českého Sela podpořili svojí účastí kruščický i belocrkvanský masopust.

Masopust v Českém Sele

O poslední masopustní program se postarala Česká beseda České Selo spolu s učitelkou českého jazyka a výtvarnicí Terezou Stamenković Klepáček. Do Českého Sela jsme pozvali krajany i jejich přátele. Hlavní aktivitou byla výtvarná dílna, kde si všichni mohli vyrobit originální masku, která byla později oceněna sladkou odměnou. Po dokončení masek se pokračovalo v hudebním programu a soutěžích, které připravil Stanislav Havel.

Masopustní úterý v České besedě Vršac

Masopust oslavila i třída studentů češtiny v České besedě ve Vršci. Neformální posezení s maskami a občerstvením uvítali krajané i jejich srbští přátelé, kteří pravidelně dochází na výuku i krajské akce.

Den mateřského jazyka v Ivanovu (21. 2. 2024)

Jako učitelka českého jazyka jsem dostala příležitost účastnit se kulturního programu v Ivanovu, který byl organizován u příležitosti *Dne mateřského jazyka*. V malé vesnici poblíž Pančeva se sešlo okolo deseti národnostních menšin. Každou z nich pořadatelé krátce uvedli a poté byl prostor na zhruba pětiminutovou prezentaci svého mateřského jazyka. Zazněly srbské básně, zpívalo se rumunsky, maďarsky, makedonsky, bulharsky, rusky... Nechyběly kroje, bohatý hudební doprovod i občerstvení. S dětmi z České besedy Krušnice jsme měli příležitost zazpívat několik lidových písní a odvezli si domů diplom za účast.

Den mateřského jazyka s lidmi s poruchou autistického spektra (20. 2. 2024)

V prostorách Kanceláře za mladé v Bele Crkvi probíhají inkluzivní dílny s hosty různých profesí. Dílny organizuje sdružení zaměřené na podporu lidí s autismem. Při příležitosti *Dne mateřského jazyka* jsem byla pozvána, abych spolu s výtvarnicí Terezou Stamenković Klepáček připravila program, kde představím český jazyk v písni, skrze hry a tvořivé aktivity. Cílem této dílny je zvýšení kvality života lidí s autismem i šíření osvěty. Mezi hosty byli žáci a studenti, kteří chodí pravidelně na výuku českého jazyka a byl potěšující jejich upřímný zájem o český jazyk i realie.

